

15. НАРКОМАНІЯ — ПАНДЕМІЯ ХХІ СТОЛІТТЯ

О.Н. Якімова

Національний університет харчових технологій

У сучасному світі необмежених можливостей із розвитком суспільства з'явилися не лише нові досягнення у науці та техніці а й нові хвороби, породжені розвитком цивілізації. Це насамперед ВІЧ та СНІД, наркоманія та ігрова залежність.

Для мене проблема наркоманії є особливою та актуальною через те, що людина, яку я знала з дитинства, пройшла тяжкий шлях від талановитого підлітка до наркомана й не мала сил повернутися. Якщо пияцтво на початковому етапі — це результат неправильного виховання, слабохарактерності, розбещеності, імітації дурних навичок, то наркоманія з самого початку — серйозна хвороба, що потребує спеціального лікування. Потрібні великі зусилля, щобвилікувати і персвиховати наркомана. Немає нічого більш жахливого, аніж мати члена сім'ї — наркомана, що по своїй волі змушує страждати не тільки самого себе, а й своїх рідних [1].

Кількість людей, які вживають наркотики близько 100 тисяч (за офіційними даними). Реальна цифра людей, що вживають наркотики, за оцінками МВС, в 10 – 12 разів більша, і складає 800 – 900 тисяч, а тенета наркобізнесу ловлять все нові жертви. За даними Інтерполу, в Україні зареєстровано 65 тисяч розповсюджувачів наркотиків. Наркоманія — це стан систематичної або хронічної інтоксикації, яке викликана вживанням наркотичних речовин. Головною її ознакою є залежність від будь-якої хімічної речовини, що викликає ейфорію або змінене сприйняття реальності.

До початку 20 століття практично не існувало обмежень на виробництво й споживання наркотиків. Іноді робилися спроби скоротити або взагалі заборонити використання певних речовин, але вони були нестривалими й, як правило, невдалими. Традиційні регіони широкої розповсюдженості наркоманії: Крим, Дніпропівстровська область, Одеська область, Запорізька область, Луганська область, місто Київ — де зареєстровано 64 % споживачів наркотиків.

Наркоманія супроводжує різні форми злочинності, тому що, по-перше, з метою отримання наркотиків наркомани вчиняють тяжкі й особливо тяжкі корисливі і корисливо-насильницькі злочини. По-друге, наркомани часто чинять злочин під безпосереднім впливом наркотиків на психіку [1].

З точки зору психофармакологічного впливу наркотики можна розподілити на три великі групи:

– наркотики, які пригнічують діяльність центральної нервової системи (опіати, барбітурати);

– наркотики, які збуджують діяльність центральної нервової системи (амфетаміни, кокаїн, гашиш);

– наркотики, які викликають галюцинації (марихуана, мускатний горіх, ЛСД, мескалін, псилоцибін).

При постійному вживанні виникає залежність.

Залежність характеризують:

– сильне бажання або непереборна потреба (нав'язливий стан) подальшого прийому наркотику, а також спроби отримати його за будь-яку ціну;

– психічна (психологічна або емоційна) залежність від ефекту наркотику;

– Стрімко падає інтелект, інтереси стають примітивними, втрачається пам'ять, втрата зацікавленості до навчання, праці, захоплень — втрачає інтерес до життя, своїх друзів і близьких.

Вихід із наркотичного сп'яніння супроводжується безсиллям, болем у різних частинах тіла, можуть бути такі зміни у поведінці, характері та фізіології:

– різкі зміни у поведінці (необгрунтована агресивність, злобність, зміна кола друзів та ін.), що не були властивими раніше;

– поява брехливості, відчуженості;

– наявність слідів від ін'єкції;

– розлади апетиту;

– коливання розміру зіниць.

Подолання наркоманії не є єдиномоментним процесом.

Найважливішою умовою профілактики наркоманії є здорова морально-етична атмосфера в колективі. Соціологічні дослідження показують, що в 47 % випадків сама обстановка в колективі впливає на вживання наркотиків, створення атмосфери дружби і товариської взаємодопомоги — це найважливіша гарантія запобігання наркоманії.

Важко переконати того, хто приймає наркотики, відмовитися від цього злілля. Адже наркоманія не примха, це хвороба, для подолання якої слід звернутися до спеціалістів.

ЛІТЕРАТУРА

Україна. Верховна Рада. Постанова: Про інформацію Кабінету Міністрів України про посилення боротьби з наркоманією в Україні // Відомості Верховної Ради України. — 2005. — 28 груд.(№ 48). — С. 2557 – 2559. Постанова від 22 вересня 2005 р. № 2895-IV.

Науковий керівник: В.А. Засць.